

EDITORIAL

**VALUE CONSTANTS BETWEEN ETERNAL
MAN AND RECENT MAN**

Prof. univ. dr. Bogdan CIUCĂ
President Academy of Legal Sciences of Romania
eurom2000@yahoo.com

The theme proposed this year by the conference organisers is one that has been on my mind for a long time. It is, as we have become accustomed to, one of the fundamental, profound and complex themes that are debated at the scientific conferences “Conscience and Freedom”, and which go beyond the threshold of theoretical debates and call for sincere evaluations and concrete decisions. Perhaps the title of this editorial is more provocative with the two proposed concepts “Eternal Man” and “Recent Man” than with those “value constants” which from the human perspective are somehow also variable, depending on culture, education and interest.

I was equally challenged when I discovered the work “Recent Man” by Horia Roman Patapievici. Subtitled “a critique of modernity from the perspective of the question: what is lost when something is gained?” has made an even greater impression on me, challenging me to introduce the theme of spiritual values into this equation. I am naturally referring to spiritual values inspired by God and not those shaped by man.

Overcoming some questionable approaches from certain perspectives, The Recent Man is “a meditation on today’s world by a modern man dissatisfied with his own modernity. It is a critique of modernity that is content neither with the sufficient proclamations of postmodernity nor with the regrets of traditionalism. When we sanctimoniously worship the wonders of modernity, as the zealots of modernity and the ravers of tradition urge us to do, all the riches that we lost inside when our bodies progressed outwards languish in our souls.

“Recent Man” tries to suggest that, by what it lacks, modernity offers what can still save it. On one condition, however: if we have the intelligence to be able to find in the truculent foolishness of the times we live in - whole,

alive, good and beautiful - the Christianity of all times”¹

I read this presentation, signed by the author himself, and was overwhelmed by the image of the recent Man who advocates the value of worthlessness.

I realized that the exposition and analysis of this type of recent man is essentially an advocacy by comparison for the rediscovery of the perennial values and religious roots of man. We identified Recent Man as being uninterested in the past and questioning the rules of life proposed by God or imposed by society.

Unwittingly, my thoughts turned to its opposite, i.e. the “Eternal Man” who constantly tries to “reconstruct the spiritual journey of all mankind and who contradicts the objections raised against Christianity, thus opposing those who claim that Christ and his religion have the same status as other myths”...² I naturally wondered, which category do I fall into and whether in tomorrow’s world, the world of our children and grandchildren, the “Eternal Man” will survive...

I realized that the only authentic value constants are of divine origin and that any set of values imposed by man is context-related and generated out of self-interest or convenience, thus becoming vulnerable and perishable.

Finally, I tried to find out what is the mechanism by which the “Eternal Man” can become stronger, thus giving him an extra chance in the clash with the “Recent Man”. I thus discovered that, apart from personal revelation, education remains the effective and necessary pillar in promoting and assuming authentic Christian values, in the fight against individualism and everyday extremism. Realising that there is a chance for the “Eternal Man” through education, I became concerned about the education system and its development trends. I realized once again how important is the education received in the religious community and how vital is the education received in the family.

I don’t know if from a human perspective, time is wasted! I am convinced, however, that God is always giving us paths on which we can walk safely and I believe that an education based on a genuine value system requires educators who are also educated in this sense.

I conclude this editorial by returning to Horia Roman Patapievici’s exhortation “Let us be modern: but - **nihil sine Deo!**”

1 Horia Roman Patapievici, *Omul recent*, București, Editura Humanitas, 2020.

2 Gilbert Keith Chesterton, *Omul Etern*, București, Editura ALL, 2016.

EDITORIAL

CONSTANTELE VALORICE ÎNTRE OMUL ETERN ȘI OMUL RECENT

Prof. univ. dr. Bogdan CIUCĂ

Președinte Academia de Științe Juridice din România
eurom2000@yahoo.com

Tema propusă în anul acesta de către organizatorii conferinței recunosc că este o temă care mă preocupă de multă vreme. Este, așa cum ne-am obișnuit, una din temele fundamentale, profunde și complexe ce se dezbate în cadrul conferințelor științifice “Conștiință și Libertate”, și care depășind pragul dezbaterilor teoretice te îndeamnă la evaluări sincere și decizii concrete.

Probabil că titlul acestui editorial provoacă mai mult prin cele două concepte propuse “*Omul etern*” și “*Omul recent*” decât prin acele “*constante valorice*” care din perspectiva umană sunt cumva și ele variabile, în funcție de cultură, educație și interes. La fel de provocat am fost și eu în momentul în care am descoperit lucrarea “*Omul recent*” semnată de Horia Roman Patapievici. Subtitlul “*o critică adusă modernității din perspectiva întrebării: ce se pierde atunci când ceva se câștigă?*” m-a marcat și mai mult provocându-mă să introduc în această ecuație și tema valorilor spirituale. Mă refer în mod firesc la valorile spirituale inspirate de Dumnezeu și nu la cele plasmuite de om.

Depășind unele abordări discutabile din anumite perspective, lucrarea *Omul recent* este “o meditație despre lumea de azi a unui modern nesatisfăcut de propria sa modernitate. Este o critică a modernității care nu se mulțumește nici cu proclamațiile suficiente ale postmodernității, nici cu regretele tradiționalismului. Când ne închinăm bigot la minunile modernității, cum ne îndeamnă zeloții modernității și delatorii tradiției, în sufletele noastre tânguiesc toate bogățiile pe care le-am pierdut înlăuntrul atunci când trupurile noastre au progresat în afară. “*Omul recent*” încearcă să sugereze, că prin ceea ce-i lipsește, modernitatea oferă ceea ce o poate înca salva. Cu o condiție însă: dacă vom avea inteligență să putem regăsi în

neghiobia trufașă a timpului pe care îl trăim – întreg, viu, bun și frumos – creștinismul tuturor timpurilor”¹

Am citit pe nerăsuflăte această prezentare semnată chiar de însuși autorul lucrării și m-am lăsat copleșit de imaginea *Omului recent* care pledează pentru valoarea lipsei de valoare. Am realizat că expunerea și analiza acestui tip de *om recent* este în esență o susținere prin comparație, pentru redescoperirea valorilor perene și rădăcinile religioase ale omului. Am identificat *Omul recent* ca fiind neinteresat de trecut și contestatar al regulilor de viață propuse de Dumnezeu sau impuse de societate.

Fără să vreau, gândurile mi s-au îndreptat către opusul acestuia, respectiv “*Omul etern*” care încearcă permanent să “reconstituie călătoria spirituală a întregii omeniri și care contrazice obiecțiile ridicate împotriva creștinismului opunându-se astfel celor care susțin că Hristos și religia lui au același statut cu al altor mituri...”² M-am întrebat firesc, în ce categorie mă încadrez eu și dacă în lumea de mâine, lumea copiilor și nepoților noștri, “*Omul etern*” va supraviețui... Am realizat că singurele *constante valorice* autentice au origine divină și că orice set de valori impus de om este raportat la context și generat din interes sau comoditate, devenind astfel vulnerabile și perisabile.

Am încercat spre final, să aflu care este mecanismul prin care “*Omul etern*” poate deveni mai puternic, oferindu-i astfel o șansă în plus în înclăștarea cu “*Omul recent*”. Am descoperit astfel că în afara revelației personale, educația rămâne pilonul eficient și necesar în promovarea și asumarea valorilor creștine autentice, în lupta împotriva individualismului și extremismului cotidian.

Realizând că există prin educație o șansă pentru “*Omul etern*” m-am lăsat cuprins de îngrijorare privind la sistemul de educație și la tendințele de dezvoltare ale acestuia. Mi-am dat astfel seama încă o dată, cât de importantă este educația primită în comunitatea religioasă și cât de vitală este educația primită în familie.

Nu știu dacă din perspectivă umana, timpul este pierdut! Sunt convins însă că Dumnezeu ne oferă în permanență cărări pe care putem merge în siguranță și cred că pentru o educație bazată pe un sistem valoric autentic este nevoie de educatori și ei la rândul lor educați în acest sens.

Închei acest editorial revenind la îndemnul lui Horia Roman Patapievici “Să fim moderni: dar - **nihil sine Deo!**”

1 Horia Roman Patapievici, *Om recent*, București, Editura Humanitas, 2020.

2 Gilbert Keith Chesterton, *Om Etern*, București, Editura ALL, 2016.